

P o s u d e k

na rigorózní práci Mgr. Zuzany H o u s k o v é napsanou na téma „Zástavní právo v judikatuře a v bankovní praxi“ (stran 120, připojen seznam použité literatury, jakož i bohatý seznam judikatury obecných soudů, jmenovitě Nejvyššího soudu, jakož i Ústavního soudu).

Předložená rigorózní práce má po všech stránkách, tj. obsahové, systematické i jazykově-stylistické patřičnou úroveň odpovídající plně požadavkům kladeným na práce tohoto druhu.

Jde o práci, která čtenáři velmi přehledným způsobem analyzuje jednu ze základních problematik zástavního práva tak, jak se projevuje v doktríně, jakož i v soudní a bankovní praxi. Aktuálnost práce je zvyšována tím, že se rigorózní práce snaží zaujmout - byť většinou stručně - své stanovisko k řešení zkoumaných otázek i z hlediska již nově přijatého občanského zákoníku po 1.1.2014.

Prvním kladem rigorózní práce, který bych při její celkové charakteristice rád zdůraznil, je, že si rigorózní práce nezvolila – jak tomu obvykle bývá – široké téma zástavní právo jako celek, nýbrž se v práci soustředila – po nejnútnejším obecném úvodu – jen na určitý v praxi však velmi významný, specifický problém zástavního práva. Toto zúžení, které chválím (byť neodpovídá plně zvolenému názvu práce) rigorózní práci umožnilo jít ve svých výkladech do potřebných teoretických i praktických souvislostí a tím osvědčit požadované schopnosti analytického a zčásti též syntetického uvažování.

Druhým nesporným kladem předložené rigorózní práce je, že se v ní rigorózní práce nevyhýbá nejjednoduchým problémům řešeným jak soudní a bankovní praxí na straně jedné, tak doktrínou na straně druhé. Přitom rigorózní práce, což nebývá často obvyklé, sporné problémy nejen popisuje, nýbrž je zároveň na základě dobré znalosti soudní a bankovní praxe, jakož i doktríny s připojením vlastního stanoviska, řeší. To platí i tam, kde se rigorózní práce k nějakému již zaujatému řešení

připojuje, kde se však pokouší zároveň připojovat určitou vlastní argumentací (vznik zástavního práva, charakter pohledávek z úvěrových smluv povahu pohledávek ze smluv o kontokorentní a revolvingovém úvěru aj.).

Musím konstatovat, že se u většině problémů řešených rigorózántkou s jejími závěry shodují.

V první řadě to platí i o problematice vzniku zástavního práva k nemovitostem, kde rigorózántka dochází, podle mého, k jednoznačně správnému závěru, že vznik zástavního práva k nemovitostem nastupuje až zápisem, tj. konkrétně vkladem zástavního práva do katastru nemovitostí.

Souhlasím i se závěrem a odůvodněním rigorózántky, že pohledávky z úvěrových smluv nejsou budoucími pohledávkami, jak se někdy dovozuje, nýbrž pohledávkami existujícími. Mám za to, že jen tento závěr umožňuje spolehlivě řešit otázky, které mohou být v praxi s touto problematikou spojeny.

Přisvědčit je třeba rigorózántce i tam, kde se ztotožňuje se soudní judikaturou, podle které pohledávky ze smluv o kontokorentním a revolvingovém úvěru nejsou jednotlivými budoucími pohledávkami, nýbrž že se naopak jedná o jeden – kontinuálně existující – vztah.

Zvláště bych se chtěl zmínit ještě o jednom problému rigorózántkou rovněž řešenému. Jde o posouzení právní povahy a osudu vložených peněžních prostředků klientem na účet v bance. V tomto směru jsem nikdy nepochyboval o tom, že majitel takového účtu má v tomto případě za bankou toliko pohledávku (obligaci), která ho opravňuje požadovat na bance výplatu částek z účtu podle jeho vlastního uvážení a rozhodnutí. Bude tento závěr platit i za účinnosti nově přijatého občanského zákoníku, který – jak známo – přináší širší pojetí věci v právním smyslu, zároveň však tím nastoluje některé nové problémy, které bude muset doktrína, soudní a vůbec právní praxe postupně řešit. Do definice věci v právním smyslu nový občanský zákoník zahrnuje i věci nehmotné povahy, tj. v první řadě i pohledávky. Nejsem si zcela jist, zda toto nové řešení přinese pro praxi slibovaný potřebný prospěch a zda naopak nezvýší některé výkladové problémy a komplikace.

Na práci oceňuji i kritický přístup rigorózančky, a to jak k doktríně, tak i k soudní judikatuře provázený její schopností přinášet vlastní řešení, popř. alespoň vlastní dílčí argumentaci.

Z celého obsahu zpracování je zřetelně patrné, že v ní rigorózančka využila i své zkušenosti nabyté v bankovní praxi.

Závěrem lze proto říci, že práce jako celek rozhodně přesvědčuje o způsobilosti rigorózančky samostatným způsobem zpracovat zvolenou – a je třeba dodat, že nikoliv jednoduchou – občanskoprávní problematiku.

Při ústní obhajobě rigorózní práce doporučuji se vrátit již k zmíněné právní povaze a osudu peněžních prostředků vložených klientem na účet v bance, a to ve světle úpravy nově přijatého občanského zákoníku s jeho širším vymezením pojmu věci v právním smyslu.

Práce je pro samostatnost celkového zpracování rozhodně způsobilá stát se předmětem ústní obhajoby.

V Praze dne 10.9.2013

Prof. JUDr. Jiří Švestka, DrSc